

veliki meri prideluje. O takem izkoristenji rastoče še koruze se pa nikakor še ne strinjajo nazori skušenih in naprednih kmetovalcev; nekateri so pač za to, med tem, ko ostali zametavajo tako postopanje. Kaj napačne nazore nahajamo o tem posebno pri mnogih kmetovalcih severnih pokrajin, ki porezavajo vršičevje koruzi, da slednja hitreje dozori, ker se pri tem na splošno drže vodila, da se koruzno vršičevje lahko takoj brez škode poreže, kakor hitro je oplodba dovršena, kakor hitro je koruza odcvetela. Mnozega, a tehtnega oporekanja se tu le takrat lahko zdržimo, kedar bi se to porezovanje raztezalo edino le na prašnično razcvetje (banderce, vršček); kajti s takim početjem bi se ravno znatna škoda ne pouzročila. To se pa ne godi, da bi porezavali edino le prašnično razcvetje, kar bi se njim tudi niti splačalo ne bi.

Malobrižno se ne smemo toraj nikakor poprijeti tega dela! Presojanja, preudarka je potreba, oziraje se pri istem vedno na namen porezovanja koruznega vršičevja in čas, v katerem naj se isto vrši, kajti le namen in čas sta tu odločilna. Namen zamore biti dvojen; mi nameravamo s porezovanjem vršičevja pospeševati zorenje zrna ali pa dobivati postransko v vršičevji kaj dobro porabljivo krmo. Porezovanje vršičevja v prvi namen je uspešno delo, ker koruza vsled tega res hitreje zori. Pa kako tudi ne! S tem, da smo koruzi odvzeli ne le prašnično razcvetje, ampak tudi lep del stebela z listjem vred vrh zgornjega storža, da smo ji siloma odvzeli toraj posamezne dele ali organe, je cela koruzna rastlina v normalni, naravno zakoniti rašči motena, ovirana in tako rekoč prisiljena zoreti. Pri uspehu, ki smo ga tem potom dosegli, ozirati se nam je na drugi strani pa tudi na stroške tacega dela in škodo izvirajočo iz tacega, popolnemu razvitku rastline protinaravnega postopanja!

Iz stališča fiziologije ali življenjeslovja rastlinskega bi to nikakor ne bilo svetovati. Znana je istina, da je zadnje opravilo razvijajoče se rastline izdelovanje semen; v to svrhu potujejo vse v rastlini nabrane tvorilne snovi iz vseh posameznih rastlinskih delov ali organov v seme. To opravilo je pa pri koruzi še le takrat končano, kedar je krovno listje na storžu popolnoma suho in zrnje trdo. Osobito ni tako porezovanje vršičevja svetovati, ako na dalje pomislimo, da ima koruza, kakor znanstvene preiskave pričajo, vse seme-tvorilne snovi uže o času cvetja v sebi nabrane in da jih o času zorenja nič več iz zemlje ne sprejema. Li ni toraj velika škoda, ako mi z vršičevjem vred tudi velik del seme-tvorilnih snovi odvezemo, koje se ne nadomestijo v rastlini? Za kar smo rastlino siloma oropali, tega ne smemo pričakovati v zrnju povrnjenega. Zrno je za vse odvzete snovi toraj revnejše, slabše.

Kljub temu nam je pa tudi znano, da kmetovalec ni vselej pravi gospodar, ako na rastline in živali tem potom vpljiva, da se ozira vedno le iz stališča fiziologije ali življenjeslovja na potrebne pogoje za njih normalno vspevanje, njih zdravje itd. Večkrat je kmetovalec ravno pri nasprotnem postopanju gospodaren! Tegadel vprašati se hočemo pred vsem tudi tu: je li porezovanje vršičevja pri koruzi gospodarstveno opravljeno ali ne?

Dokler je listje še zeleno in dokler so lasje pestičnega razcvetja (storža) še sočni, se ne sme nikdar porezavati vršičevje, kajti s tem bi si jako čutno škodovali. Dobili bi le malo in kaj revnega zrna, kakor izkušnje v ozbilji pričajo.

Kedar je pa vršičevje (prašnično razcvetje in del stebela z listjem vred nad gornjim storžem) skoraj suho, listje deloma rujavo, velo in zrnje uže mlečno se za-

more vršičevje porezavati, a le kedar nas sili k temu pomanjkanju krme ali neugodno vreme za normalno zorenje, osobito za zorenje poznih sort koruz. Mi dobimo na ta način precej krme, dasiravno ne čisto frišne in sočne, pa vendar dokaj priljubljene in dobre za molzne krave in to mnogokrat v kaj priložnem času. Ne dá se oporekati, da pridelamo vsled porezovanja vršičevja tudi v tem času vendar le manj zrna. Istina je! Množina manj pridelanega zrna je pa vendar le tako mala, da ni sorazmerna z vrednostjo v vršičevji dobljene krme.

Prezira se pa najlažje še škoda na množini in dobroti pridelka prouzročena vsled porezovanja vršičevja v dobi, ko je uže krovno listje na storžu skoraj suho.

Če se toraj vršičevje prezgodaj ne porezava, se tak način iz koristenja rastoče še koruze ne sme zametavati tako odločno, kakor trdijo nekogi, marveč je porezovanje vršičevja pri koruzi v marsikaterih slučajih jako vporabljiv pripomoček pri krmenji osobito za časa pomanjkanja krme, kakor tudi za pospeševanje dozorenja koruze.

Opomniti mi je pri tem še to, da vsled porezovanja vršičevja seme za setev ni nikdar tako dobro in tem slabše, čem prej smo se lotili porezovanja. Da se pa tudi koruza vsled porezovanja vršičevja rajše in hitrejše presorta, to je, da zgubi hitrejše prvotne bistvene lastnosti sorte, je umljivo, da, očitno!

Gospodarske izkušnje.

Čiščenje bakrenih kotlov.

Stolče se kos opeke v fino moko, katera se potem še preseje skozi tanko sito ali drugo primerno tkanino; na to vzame se suknena cunj, ki se pomoči v navadno laško (ribsovo) olje ter postupa z opekino moko. S to cunjno drgne se kotel toliko časa, da zgubi vse maroge in lise. Ko je enkrat to delo dovršeno, zbriše se kotel z drugo suho cunjno ter slednjič s fino stolčeno kredo toliko časa drgne, da se kotel sveti.

Premočeno obuvalo

se najhitreje in najboljše posuši, če se precej, ko se je izzulo, napolni s suhim ovsem. Oves ima lastnost, vlažnost na-se potegniti in ker se pri tem tudi napné, obdrži obuvalo svojo prvotno obliko.

Zimska grašica.

Časih trpijo kmetovalci pomanjkanje krme za živino, posebno spomladi, ko je zimska klaja porabljena, nova zelena pa še ni prirastla. V takošni stiski pomaga zimska grašica. Ta je posebna sorta navadne grahore, ki pa prenaša zimski mraz. Ona stori povsod dobro, kodar navadna poletna grašica prospeva, tudi zemlja se jej pripravi enako tej. Sejati jo je treba kolikor mogoče rano; avgusta in prve dni septembra, da se mlade rastlinice še pred zimo ukrepijo. Pozimi časih slabo kaže, kar je pa le navidezno, ker si kmalu opomore, ko nastopi topleje vreme. Za krmo se kosi pred deteljo. S košnjo ni čakati, ker grašica hitro raste in kmalu poleže. Rano pokošena grašica požene drugokrat in daje še dovolj krme za drugo košnjo. Semena daje več kakor poletna grašica. Najbolje je sejati zimsko grašico v strnišča, s katerih se je žito spravilo meseca julija ali v začetku avgusta.